

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 73 hallituksen esityksen johdosta laiksi liikevaihtoverolain 16 ja 27 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunta on 7 päivänä marraskuuta 1989 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistele-
vasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o
212 laiksi liikevaihtoverolain 16 ja 27 §:n väli-
aikaisesta muuttamisesta.

Liikevaihtoverolain 16 §:n mukaan liikevaihtoveron määrä on 16 prosenttia myynnin verotusarvosta. Tavarahan maahantuonnissa, jossa vero lasketaan tavarahan liikevaihtoverottomasta arvosta, liikevaihtovero on 19,05 prosenttia tullausarvosta. Liikevaihtovero on 19,05 prosenttia myös silloin, kun liikevaihtoveroa suoritetaan ulkomaalaisen Suomessa tekemästä työsuorituksesta.

Liikevaihtoveroa korotettiin väliaikaisesti 26 päivänä toukokuuta 1989 annetulla lailla puolella prosenttiyksiköllä. Laki on voimassa 1 päivän kesäkuuta 1989 ja 30 päivän marraskuuta 1989 välisen ajan.

Vuoden 1989 tulo- ja menoarvioesitykseen liittyen hallitus ehdotti liikevaihtoveron korottamista joulukuun alusta 17 prosenttiin. Tätä

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 1989

ehdotusta ei eduskunnassa kuitenkaan hyväksytty pysyvänä verolakina, vaan säädettiin yksivuotinen, kuluhan vuoden joulukuuta koskeva liikevaihtoverolain väliaikainen muutos.

Hallitus ehdottaa, että liikevaihtovero olisi 17 prosenttia vuoden 1990 ajan. Tavarahan maahantuonnissa ja liikevaihtoverolain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa työsuorituksissa vero olisi 20,48 prosenttia.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen muuttamattomana.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa varapuheenjohtaja Luttinen, jäsenet E. Aho, Ajo, Hokkanen, Hämäläinen, Laaksonen, Lahti-Nuuttila,

Malm (osittain), Mattila, Rusanen ja Tenhiälä sekä varajäsenet Ikkala, Paakkinen, Pekkari-
nen (osittain), Seppänen, Siitonen ja Vihriälä.

Vastalauseita

I

Hallituksen verotuksen linja on kevyt niille, joilla on suuret tulot ja paljon varallisuutta tai joiden tulot ovat myyntivoittoja ja omaisuustuloja. Raskas se taas on niille, joiden tuloista suuri osa menee pakosta kulutukseen.

Hallituksen alkuperäinen ehdotus (HE n:o 115) liikevaihtoveron korottamisesta tämän vuoden joulukuun alusta alkaen pysyvästi 17 %:ksi ei saanut riittävää enemmistöä taakseen, joten ko. esitys säädettiin vain vuotta 1989 koskevaksi. Nyt hallitus esittää samaa korotusta ensi vuodeksi.

Hallituksen esittämä liikevaihtoveron korottaminen 16 %:sta 17 %:ksi merkitsee noin 2,5—3 miljardin markan veron lisäystä. Tuloveroperusteiden tarkistus samanaikaisesti taas vähentää valtion verotuottoja 4 miljardia

markkaa vuonna 1990. Näin valtaosa tuloveroasteikon kevennyksistä kerätään takaisin liikevaihtoverolla. Tällä tavoin muuttuu verotuksen kohtaanto: veroja sälytetään pienituloisimpien kannettavaksi, samalla kun suurituloiset saavat helpotuksia.

Se, miten kivuttomasti hallitus on voinut tällaisesta linjasta sopia, osoittaa, että hallitukseen kuuluvilla puolueilla on yhtenäinen näkemys ja saumaton yksimielisyys. Yhdessä ja yksissä tuumin ne ajavat tätä tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden vastaista verolinjaa.

Ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 1989

Esko Seppänen

Timo Laaksonen

II

Keskustan eduskuntaryhmä pitää periaatteessa oikeana verotuksen painopisteen hallitua siirtämistä kulutuksen, erityisesti ympäristöä rasittavan ja saastuttavan kulutuksen suuntaan. Keskustan mielestä tällaista muutosta ei saa suorittaa siten, että sen vaikutukset kohdistuisivat suhteellisesti raskaampina pieni- ja keskituloisiin ja lapsiperheisiin.

Keskustan mielestä verotuksen painopisteen siirtäminen kulutuksen verotukseen edellyttää samalla pieni- ja keskituloisten ja lapsiperheiden tuntuvampaa tuloverotuksen keventämistä ja selvien tasokorotusten tekemistä kansalaisten perusturvaan.

Hallituksen veropoliittinen linja on kuitenkin miltei päinvastainen. Tuloverotuksen kevennykset ovat markkamääräisesti monin veroin pienempiä pienituloisten kohdalla kuin suurituloisimmilla. Tuloveron kevennyksistä jäävät lisäksi osattomiksi sadattuhannet eläkeläiset, opiskelijat ja muut pienituloiset. Linjalleen uskollisena hallitus ei muista viimeksi mainittuja väestöryhmiä edes perusturvan tasokorotuksilla.

Niinpä hallituksen esitys lvv:n korottamiseksi 1 prosenttiyksiköllä merkitsee verotaakan siirtämistä niiden harteille, joiden käytettävissä olevista tuloista suurin osa menee välttämättömyyshyödykkeiden hankkimiseen ja joille välittömän verotuksen muutokset tai perusturva eivät tuo minkäänlaista aineellisen toimeentulon lisää.

Keskustan eduskuntaryhmä ei voi tästä syystä hyväksyä esitettyä lvv:n korotusta. Lisäksi esityksen epäoikeudenmukaisuutta korostaa vielä se, että hallituksen talouspolitiikan muutkin virheet ollaan kaatamassa juuri samojen pieni- ja keskituloisten ja nuorten asuntovelallisten syliin. Näin on käymässä markkinakorkeiden jo tapahtuneen rajun nousun vuoksi ja näin uhkaa käyda myös peruskoron kohdalla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 14 päivänä marraskuuta 1989

Mauri Pekkarinen

Esko Aho

Hannu Tenhiälä

Jukka Vihriälä

Kalevi Mattila